

ISSN 2544-5898

 **OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

PAŹDZIERNIK 2025

„Monitor chiński” analizuje i komentuje bieżącą sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną w Chińskiej Republice Ludowej ze szczególnym uwzględnieniem działań rządu oraz dyplomacji rządowej i partyjnej.

MGR JOANNA NAWROTKIEWICZ

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet Łódzki

MONITOR CHIŃSKI

PAŹDZIERNIK 2025

CHINY PROMUJĄ „LOGIKĘ PRAGMATYZMU” W RELACJACH Z FINLANDIĄ

Poprzez spotkanie na szczeblu partyjnym z przedstawicielem fińskiego MSZ Chiny chcą podtrzymać pragmatyczny charakter relacji dwustronnych. Choć obecne uwarunkowania geopolityczne (m.in. przesunięcia fińskich priorytetów z gospodarki na bezpieczeństwo po wejściu do NATO w 2023 roku) ograniczają zakres współpracy, Pekin wciąż postrzega Finlandię jako potencjalnego partnera w projektach arktycznych, dostarczyciela technologii oraz ważne ogniwo kontaktów w regionie nordyckim. KPCh wykorzystało więc okazję 75. lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych, aby podtrzymać kontakt z Helsinkami i badać możliwe pola współpracy.

I. DZIAŁANIA RZĄDOWE

1 października: W Chinach odbyły się obchody Narodowego Święta ChRL, upamiętniającego jej proklamację w 1949 roku. Uroczystości rozpoczęły się tradycyjnie od ceremonii wciągnięcia flagi państwowej o świcie na placu Tian'anmen w Pekinie. W całym kraju zorganizowano liczne wydarzenia patriotyczne, koncerty i pokazy fajerwerków; święto obchodzono także w nietypowych miejscach jak statek w pobliżu Płycizny Scarborough, gdzie często dochodzi do chińsko-filipińskich konfliktów terytorialnych.

3 października: Chińska Rada Promocji Handlu Zagranicznego przedstawiła dane dotyczące aktywności chińskich przedsiębiorstw za granicą w 2024 roku. Według raportu zorganizowano 2249 misji handlowych do 102 państw i regionów, a także przeprowadzono 970 projektów wystawienniczych w 51 krajach z udziałem ponad 34 tysięcy przedsiębiorstw. Rada zapowiedziała też publikację raportów o warunkach biznesowych w Brazylii, Meksyku i RPA oraz dalsze wspieranie przedsiębiorstw w „wychodzeniu na zewnątrz” poprzez ułatwienia prawne i instytucjonalne.

3 października: Podczas głównej uroczystości inaugurującej Narodowy Miesiąc Kultury i Turystyki zaprezentowano plan działań „100 miast i 100 dzielnic”. Inicjatywa jest realizowana wspólnie przez Ministerstwo Kultury i Turystyki oraz chińską sieć płatności UnionPay. Trzyletni program (2025–2027) ma zwiększać konsumpcję turystyczną i kulturową poprzez system zniżek,

bonów, rabatów i punktów premiowych, zachęcając obywateli do krajowych podróży i wydatków. Projekt jest kontynuacją inicjatywy z 2022 roku, która miała wygenerować 140 miliardów yuanów wydatków w sektorze kultury i turystyki.

5 października: Ministerstwo Edukacji oraz Ministerstwo Finansów ogłosiły wdrożenie planu „Srebrny Wiek 2025”. Inicjatywa zakłada rekrutację 7000 nauczycieli przebywających na emeryturze do szkół podstawowych i średnich na terenach wiejskich. Program ma poprawić jakość edukacji w uboższych regionach i przyczynić się do integracji działań w ramach polityki likwidacji ubóstwa oraz rewitalizacji wsi. Władze centralne zachęcają prowincje do samodzielnego wyłaniania nauczycieli i rozszerzania programu na rejony „edukacyjnie zapóźnione”.

15 października: Chiny wystąpiły do Światowej Organizacji Handlu (WTO) z wnioskiem o konsultacje z Indiami w sprawie subsydiów na pojazdy elektryczne i baterie. Według Pekinu Indie naruszają zasadę narodowego traktowania oraz stanowią zakazane subsydia zastępujące import. Chińskie MSZ podkreśliło, że „działania Indii podważają uczciwą konkurencję”, a Chiny będą „zdecydowanie bronić praw swoich przedsiębiorstw” na forum WTO.

15 października: W Wuhan (prowincja Hubei) rozpoczęło się Forum Współpracy Gospodarczej Chiny–Państwa Nordyckie 2025. Jego motywem przewodnim było „Hub Hubei dla globalnej inteligencji”. W wydarzeniu wzięło udział 556 przedsiębiorców z 36 krajów, w tym ponad 200 firm z listy Fortune 500. Zawarto 69 porozumień inwestycyjnych o łącznej wartości ponad 100 miliardów yuanów. Forum potwierdziło rosnącą rolę Hubei jako centrum współpracy technologicznej i handlowej z Europą Północną oraz znaczenie chińsko-nordyckiego partnerstwa w obszarze zielonej gospodarki i innowacji.

15–16 października: W Kantonie odbyła się 138. edycja Targów Kantońskich. Targi odbywają się od 1957 roku dwa razy rocznie. W wydarzeniu miało wziąć udział ponad 310 tysięcy kupców z 223 krajów i regionów, ustanawiając nowy rekord frekwencji. W ramach targów zorganizowano wydarzenia mające ułatwić firmom handlu zagranicznego wejście na rynek krajowy; przedstawiono także chińskie wsparcie instytucjonalne mające zwiększyć płynność finansową i ochronę przed ryzykiem. Ministerstwa i platformy e-commerce zadeklarowały dalsze działania na rzecz integracji standardów krajowych i międzynarodowych oraz obniżenia kosztów transakcyjnych dla przedsiębiorstw.

19 października: Do portu w Gdańsku dotarł pierwszy kontenerowiec obsługujący trasę China–Europe Arctic Express, który przyżegłował trasą Szlaku Północnego przez Arktyk. Kontenerowiec wyruszył z portu Ningbo-

Zhoushan i zatrzymał się także w portach w Felixstowe, Rotterdamie i Hamburgu. Rejs do Gdańska trwał 26 dni, zatem był o połowę krótszy niż trasa przez Kanał Sueski. Szlak ma znaczenie strategiczne jako element tzw. Polarnego Jedwabnego Szlaku, przyczyniając się do optymalizacji globalnych łańcuchów dostaw i rozwoju współpracy handlowej Chin z krajami Europy.

20-23 października: W Pekinie odbyło się IV Plenum Komitetu Centralnego KPCh, podczas którego przyjęto *Rekomendacje dotyczące opracowania XV Planu Pięcioletniego (2026–2030)*. Dokument zapowiada kontynuację dotychczasowej polityki przemysłowej i technologicznej, koncentrującej się na modernizacji i samowystarczalności. Plenum potwierdziło także centralną rolę Xi Jinpinga w strukturach władzy i przyniosło szerokie zmiany kadrowe w armii, ujawniając bezprecedensową skalę czystek politycznych w siłach zbrojnych – największych od czasów Mao Zedonga.

23 października: Ministerstwo Przemysłu i Technologii Informacyjnych ogłosiło siódmą listę krajowego dziedzictwa przemysłowego. Lista obejmuje 32 obiekty, m.in. zakłady montażu rakiet oraz lokomotyw Erqi. Resort zapowiedział wzmocnienie ochrony i popularyzacji dziedzictwa przemysłowego poprzez rozwój nowych form działalności takich jak edukacja popularnonaukowa, turystyka i rekultywacja terenów poprzemysłowych.

25-29 października: W Yangling (prowincja Shaanxi) odbyły się Targi Rolniczych Osiągnięć Wysokich Technologii. Targi zostały poświęcone hasłu „Nowa jakość produktywności – nowa przyszłość rolnictwa”. W wydarzeniu uczestniczyły przedsiębiorstwa z ponad 70 krajów, prezentując innowacje w dziedzinie technologii rolnej, ochrony gruntów i rolnictwa inteligentnego. Równolegle odbywała się również inicjatywa Szanghajskiej Organizacji Współpracy (*SCO Agricultural Expo*) oraz fora i konkursy dotyczące innowacji i rewitalizacji obszarów wiejskich.

26 października: Ministerstwo Edukacji ogłosiło *Dziesięć środków na rzecz wzmocnienia zdrowia psychicznego uczniów szkół podstawowych i średnich*. Dokument wpisuje się w szerszą kampanię poprawy ochrony zdrowia psychicznego, zwłaszcza dzieci i nastolatków. W 2023 roku prawie 1/3 osób poniżej 18. roku życia chorowała na depresję.

Inicjatywa przewiduje m.in. ograniczenie presji egzaminacyjnej, kontrolę nadmiernych prac domowych i zajęć pozalekcyjnych oraz stworzenie systemu wczesnego ostrzegania i monitorowania zdrowia psychicznego dzieci. Wskazano również na konieczność wsparcia rodzin o niskich dochodach oraz rozwijania współpracy pomiędzy szkołami a rodzicami.

28 października: Administracja Cyberprzestrzeni Chin rozpoczęła kolejną dwumiesięczną kampanię specjalną mającą na celu „oczyszczenie Internetu”. Jest to kolejna z serii działań uruchomionych w ostatnim czasie; następuje m.in. po uruchomionej we wrześniu kampanii usuwania treści „pesymistycznych” i budzących negatywne emocje. Tym razem oficjalnym celem władz jest uporządkowanie zjawiska napiwków w transmisjach na żywo, mającą ograniczyć wulgarne treści, fałszywe tożsamości i nadużycia finansowe wśród nieletnich.

30 października: W Bazhong (prowincja Syczuan) odbyło się 10. Forum Rozwoju Stron Internetowych Mediów Partyjnych pod hasłem „Sztuczna inteligencja+ – napędzanie systemowej transformacji mediów”. Przedstawiciele administracji i mediów państwowych (w tym Administracji Cyberprzestrzeni Chin czy Dziennika Ludowego Online) omawiali rolę AI w modernizacji systemu komunikacji partyjnej i rozwoju kultury socjalistycznej. Opublikowano raport „Rozwój nowych mediów głównego nurtu (2024–2025)”, podkreślający potrzebę integracji treści, technologii i zarządzania w procesie cyfrowej transformacji mediów.

KOMENTARZ

Ogłoszona na koniec października 2025 roku dwumiesięczna kampania specjalna w ramach programu „Czysta i jasna sieć” Administracji Cyberprzestrzeni Chin stanowi kolejną odsłonę działań mających na celu „porządkowanie” treści publikowanych w Internecie. Tym razem działania koncentrują się na tzw. „napiwkach” w transmisjach na żywo (*streamingu*) oraz występujących na tym tle zjawiskach oszustw, nadużyć finansowych i występowania treści o charakterze seksualnym czy wulgarnym. Celem jest „udoskonalenie zasad wynagradzania streamerów” i „promowanie zdrowych zachowań w sieci”, co ma chronić użytkowników, zwłaszcza osoby starsze i nieletnich. W praktyce jednak kampania wpisuje się w szerszy trend uszczelniania kontroli nad sferą cyfrową i umacniania nadzoru ideologicznego nad nowymi formami komunikacji i ekspresji społecznej.

Program „Czysta i jasna sieć” to element długofalowej strategii zarządzania informacją, której fundamentem jest założenie, że przestrzeń cyfrowa musi być w pełni podporządkowana celom politycznym i wychowawczym państwa. Działania służą zatem nie tyle ochronie użytkowników, ile wzmocnieniu kultury

autokontroli i prewencji ideologicznej. W ostatnim czasie ta strategia przejawiała się w formie systematycznych kampanii specjalnych, np. walki z „negatywnymi emocjami”, „celebrytysmem”, „fałszywymi wartościami Zachodu” czy „niepoprawnym” językiem. Najnowsze kampanie łączące kwestie etyki czy moralności i bezpieczeństwa finansowego pozwala władzy kształtować obraz państwa opiekuńczego, które chroni obywateli przed patologią rynku. W rzeczywistości wzmacnia ona instrumenty cenzury i kontroli ekonomicznej nad branżą streamingową, stanowiącą jedno z ostatnich pól względnej swobody i nieformalnych zarobków w chińskiej gospodarce.

Tego typu inicjatywy mogą mieć także konsekwencje zewnętrzne. Model zarządzania przestrzenią cyfrową stał się jednym z kluczowych obszarów normatywnej ekspansji Chin, a także produktem eksportowym w ramach cyfrowej „Inicjatywy Pasa i Szlaku”. Pekin coraz częściej przedstawia własny system nadzoru jako nowoczesny i efektywny wzorzec zapewniania bezpieczeństwa Internetu. Kampanie takie jak „Czysta i jasna sieć” służą zatem nie tylko konsolidacji kontroli wewnętrznej, lecz także budowaniu wizerunku odpowiedzialnego regulatora, którego rozwiązania instytucjonalne i technologiczne warto naśladować. W tym sensie działania Administracji Cyberprzestrzeni Chin są częścią chińskiej *soft power* – oferują model zarządzania sferą cyfrową, który może być atrakcyjny chociażby dla państw autorytarnych lub rozwijających się, poszukujących „stabilności informacyjnej”.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na pojawiające się na koniec września fałszywe doniesienia o uchwaleniu nowych przepisów zaostrzających kontrolę nad twórcami internetowymi (influencerami). Przepisy, które opisywały te źródła, m.in. wymaganie posiadania odpowiedniego wykształcenia do promowania treści określonej tematyki obowiązywały już częściowo od 2022 roku w „Kodeksie postępowania dla nadawców internetowych”. Te informacje zostały szeroko rozpowszechnione w mediach społecznościowych i mogły stanowić element celowej operacji informacyjnej. Jej celem mogło być przetestowanie reakcji zachodniej opinii publicznej, która często podnosi problematyczne kwestie związane z podobną działalnością internetową.

W szerszej perspektywie październikowa kampania potwierdza, że Pekin postrzega zarządzanie Internetem jako część swojej strategii bezpieczeństwa narodowego i narzędzie legitymizacji państwa. „Czysta i jasna sieć” to nie tylko slogan, lecz także symbol zdolności KPCh do regulowania sfery emocji, opinii i zachowań społecznych. Jednocześnie stanowi wizytówkę chińskiego podejścia

do „cyfrowego rządu”, które Pekin coraz częściej przedstawia jako model globalnego zarządzania informacją gotowy do eksportu.

II. DYPLMACJA RZĄDOWA

1 października: W Libanie i Sudanie Południowym odbyły się ceremonie wręczenia Medalu Pokoju ONZ dla chińskich kontyngentów sił pokojowych. Te kontyngenty działają w ramach misji UNIFIL (misja trwająca w Libanie od 1978 roku) i UNISFA (misja w Sudanie Południowym od 2011 roku). W trakcie wydarzeń podkreślono wartość chińskiej obecności i kompetencje operacyjne żołnierzy.

5-7 października: Podczas 60. sesji Rady Praw Człowieka w Genewie przyjęto zgłoszoną przez Chiny rezolucję *Promocja i ochrona praw ekonomicznych, społecznych i kulturalnych w kontekście eliminowania nierówności*. Rezolucję poparło 70 państw takich jak Boliwia, Kamerun, Egipt, Iran, Pakistan, Republika Południowej Afryki czy Zimbabwe. Stały przedstawiciel ChRL przy ONZ Chen Xu podkreślił, że dokument ma na celu wzmocnienie multilateralizmu i wspieranie państw rozwijających się poprzez współpracę techniczną oraz dialog w ramach ONZ.

6 października: Chiny podniosły kwestię walki z terroryzmem na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Zastępca chińskiego ambasadora przy ONZ Geng Shuang zaprezentował trzy propozycje Pekinu w tej kwestii: ujednolicenie globalnych standardów, wzmocnienie międzynarodowej praworządności oraz kompleksowe podejście do przyczyn terroryzmu łączące rozwój i bezpieczeństwo. Podkreślił, że Chiny sprzeciwiają się „podwójnym standardom” oraz „polityzacji działań antyterrorystycznych”. W przemówieniu wezwał jednak do wpisania na listę sankcji ONZ m.in. Frontu Wyzwolenia Beludżystanu (której działalność zagraża stabilności Chińsko-Pakistańskiego Korytarza Gospodarczego).

7 października: Chińscy dyplomaci uczestniczyli w Rosji w siódmej konferencji formatu moskiewskiego poświęconemu Afganistanowi. Chińską delegację reprezentował specjalny wysłannik MSZ ds. Afganistanu Yue Xiaoyong. Po formacie Yue wystąpił w rosyjskich mediach, w tym w Sputniku.

8-10 października: Minister spraw zagranicznych Wang Yi odbył oficjalną wizytę w Rzymie. W jej ramach spotkał się z wicepremierem i ministrem spraw zagranicznych Antonio Tajanem, prezydentem Sergio Mattarellą, a także wziął

udział w posiedzeniu Komitetu Międzyrządowego Chiny–Włochy. Wang określił spotkanie jako „pełny sukces”, podkreślając osiągnięcie ważnych porozumień na rzecz stabilnych i owocnych relacji chińsko-włoskich; wskazał też na 55. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych, a także na znaczenie wzajemnego szacunku, otwartości i współpracy jako wartości wspólnych dla obu cywilizacji. Wang zapowiedział także kontynuację polityki bezwizowej, która przyczyniła się do wzrostu liczby włoskich turystów w Chinach.

9-10 października: Premier Li Qiang udał się z delegacją do Korei Północnej, gdzie spotkał się m.in. z jej przywódcą Kim Dzong Unem i premierem Pak Thae-sungiem. Li złożył „oficjalną wizytę przyjaźni” i wziął udział w obchodach 80. rocznicy założenia Partii Pracy Korei. Premier udał się także do mauzoleum w Anzhou, oddając hołd chińskim „ochotnikom” w 75. rocznicę wybuchu wojny koreańskiej. Li odwiedził również Pałac Słońca Kumsusan, gdzie złożył hołd Kim Ir Senowi i Kim Dzong Ilowi.

Li podkreślił, że Chiny i Korea Północna to „sąsiedzi socjalistyczni” połączeni „górami i rzekami”, a ich relacje, dzięki osobistym staraniom Xi Jinpinga i Kim Dzong Una, nabrały nowej dynamiki. Zapowiedział gotowość do realizacji ustaleń obu przywódców oraz do współpracy dla pokoju i stabilności regionu. Kim Dzong Un podkreślił, że rozwój i utrwalenie przyjaźni chińsko-koreańskiej jest „niezachwianą polityką” KRLD, a jego kraj konsekwentnie popiera zasadę „jednych Chin” oraz stanowisko Pekinu wobec Hongkongu, Sinciangu i Tybetu.

W trakcie wizyty Li spotkał się także z sekretarzem generalnym Komunistycznej Partii Wietnamu To Lamem oraz wiceprzewodniczącym Rady Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej Dmitrijem Miedwiediewem.

10 października: Wang Yi odbył rozmowy z członkiem Rady Związkowej i szefem Federalnego Departamentu Spraw Zagranicznych Szwajcarii Ignazio Cassisem. Omówiono m.in. przyspieszenie negocjacji w sprawie aktualizacji umowy o wolnym handlu oraz współpracę w dziedzinie sztucznej inteligencji, zielonego rozwoju, finansów i turystyki. Wang spotkał się także z lokalnymi władzami i przypomniał o 75. rocznicy stosunków chińsko-szwajcarskich, akcentując znaczenie multilateralizmu i budowy „społeczności ze wspólną przyszłością dla ludzkości”.

11-17 października: Na zaproszenie Sekretariatu ds. Współpracy Chiny-EŚW (działającym przy chińskim MSZ) w Chinach przebywała delegacja wyższych urzędników z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (EŚW). W komunikacie nie podano nazwisk jej członków. Grupa spotkała się z wiceprzewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych OZPL Xu Ganlu, dyrektorem

Departamentu Spraw Europejskich MSZ Li Jianem oraz specjalnym przedstawicielem MSZ ds. współpracy z państwami EŚW Chen Guoyou. Goście odwiedzili również strefę innowacji Zhongguancun i przedsiębiorstwa wysokich technologii w Pekinie, a w Qinghai zapoznali się z funkcjonowaniem centrum dyspozycji mocy obliczeniowej oraz przemysłowego parku fotowoltaicznego. Członkowie delegacji podkreślili, że wizyta pozwoliła im lepiej zrozumieć filozofię rozwoju i modernizacji na chińską modłę oraz zadeklarowali wolę pogłębiania współpracy w ramach mechanizmu Chiny-EŚW.

13-14 października: W Pekinie odbył się Globalny Szczyt Kobiet współorganizowany z Jednostką Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet (UN Women). Konferencja została zorganizowana z okazji trzydziestolecia podpisania Deklaracji Pekińskiej. W wydarzeniu udział brało ponad 600 delegatów z ponad 110 państw i organizacji. W przemówieniu otwierającym szczyt Xi Jinping podkreślił znaczenie równości płci jako uniwersalnej wartości i niezbędnego warunku rozwoju społecznego oraz zapowiedział nowe działania Chin na rzecz wspierania kobiet na świecie, m.in. przekazanie 10 milionów dolarów na rzecz UN Women w ciągu kolejnych pięciu lat, uruchomienie 1000 projektów pomocowych dla kobiet i dziewcząt, zaproszenie 50 tysięcy uczestniczek na szkolenia w Chinach oraz utworzenie Globalnego Centrum Budowania Potencjału Kobiet.

Mimo deklaracji Xi o wspieraniu równości płci, rzeczywistość w Chinach pozostaje daleka od równouprawnienia. Chociażby w życiu politycznym sytuacja wręcz się pogarsza – od 2022 roku, po raz pierwszy od ponad dwóch dekad, w składzie Biura Politycznego KPCh nie znalazła się ani jedna kobieta; a w jego Komitecie Stałym żadna nigdy nie zasiadała. Kobiety stanowią jedynie około 8-10% członków Komitetu Centralnego KPCh, a na szczeblu prowincjonalnym funkcje sekretarzy partii sprawują wyłącznie mężczyźni.

13 października: Xi Jinping, Li Qiang, a także Wang Huning, przewodniczący Ludowej Politycznej Konferencji Konsultatywnej Chin, odbyli spotkania z premier Sri Lanki Harini Amarasurią. Amarasuriya przebywała w Chinach na Globalnym Szczycie Kobiet. W trakcie spotkań wyrazili gotowość KPCh do wspierania strategicznego partnerstwa obu krajów i realizacji ustaleń z wizyty prezydenta Anura Kumara Disanayake w styczniu i znaczenie współpracy w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku, zwłaszcza w projektach Kolombo Port City i Hambantota. Amarasuriya potwierdziła poparcie dla zasady jednych Chin i chińskich inicjatyw globalnych, wyrażając gotowość do pogłębienia współpracy gospodarczej i społecznej.

15 października: Wang Yi brał udział w chińsko-francuskim dialogu strategicznym z doradcą prezydenta Francji Jean-Claudem Bonnem. Strony omówiły realizację ustaleń Xi Jinpinga i Emmanuela Macrona oraz sytuację międzynarodową, podkreślając znaczenie partnerstwa strategicznego i współpracy w obszarach energii jądrowej, zielonych technologii i sztucznej inteligencji. Wang wyraził nadzieję, że Francja utrzyma „niezależną” politykę zagraniczną i przyczyni się do konstruktywnego dialogu na linii Chiny-UE.

16 października: Przewodniczący Xi Jinping przesłał list gratulacyjny z okazji 80. rocznicy utworzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO). Xi podkreślił znaczenie FAO dla światowego bezpieczeństwa żywnościowego oraz zaznaczył, że Chiny konsekwentnie dążą do samowystarczalności w tym obszarze. Zapowiedział również dalszą współpracę w ramach inicjatywy Globalnej Inicjatywy Rozwoju oraz Agendy 2030 ONZ, a także gotowość do pogłębiania współpracy na rzecz wspólnego dobrobytu.

16 października: Wang Yi spotkał się z ministrem spraw zagranicznych Hiszpanii José Manuelem Álvarezem. Rozmowy dotyczyły 20. rocznicy partnerstwa strategicznego, planowanej wizyty króla Filipa VI w Chinach oraz rozwoju współpracy gospodarczej, kulturalnej i turystycznej. Warto dodać, że jest to kolejne spotkanie przedstawicieli obu państw; w czerwcu 2025 roku wicepremier Han Zheng udał się z oficjalną delegacją do Hiszpanii, a w kwietniu 2025 Chiny odwiedził premier Pedro Sánchez.

16 października: Wang Yi spotkał się z prezesem Blackstone Group Stephenem Schwarzmanem. Strony wymieniły poglądy na temat relacji chińsko-amerykańskich, które – jak podkreślił Wang – powinny opierać się na równości i wzajemnym szacunku. Schwarzman jest republikaninem wspierającym Donalda Trumpa od czasów jego pierwszej kadencji i wpływowym darczyńcą politycznym w USA, który może wpływać na kształtowanie polityki gospodarczej i zagranicznej Waszyngtonu poprzez bliskie powiązania z obecną administracją i zdolność do mobilizowania znacznych amerykańskich inwestycji. Schwarzman jest także założycielem programu edukacyjnego *Schwarzman Scholars* działającego przy Uniwersytecie Qinghua w Pekinie.

17 października: Rzecznik MSZ Lin Jian złożył kondolencje po śmierci byłego premiera Japonii Tomiichiego Murayamy. Lin podkreślił jego zasługi dla rozwoju przyjaznych relacji chińsko-japońskich oraz znaczenie „Deklaracji Murayamy” z 1995 roku jako pierwszego oficjalnego uznania odpowiedzialności Japonii za agresję wojenną. Lin wezwał Tokio do konsekwentnego przestrzegania

„zobowiązań historycznych” i dalszego rozwoju konstruktywnych relacji dwustronnych.

19 października: Xi Jinping przesłał gratulacje Cheng Li-wen, nowo wybranej przewodniczącej Kuomintangu. Xi wyraził nadzieję na dalsze przestrzeganie Konsensusu z 1992 roku - zgodnie z którym zarówno Pekin, jak i Tajpej uznają istnienie tylko jednych Chin (choć różnią się w interpretacji, co do tego, kto je reprezentuje) – oraz rozwijanie dialogu i współpracy w celu utrzymania pokoju w Cieśninie Tajwańskiej. W odpowiedzi Cheng miała potwierdzić gotowość do współpracy na rzecz wspólnego rozwoju i „wielkiego odrodzenia narodu chińskiego”.

Cheng Li-wen, symbolizująca zmianę pokoleniową w Kuomintangu, dąży do redefinicji partii poprzez pragmatyzm i umiarkowanie w polityce wobec ChRL. Opowiadając się za dialogiem, pojednaniem i współpracą gospodarczą, pozycjonuje się jako zwolenniczka stabilności i pokoju, a nie ideologicznej konfrontacji w sprawie zjednoczenia lub niepodległości.

25-26 października: Li Qiang odbył oficjalną wizytę w Singapurze, rozmawiając z m.in. premierem Lawrencem Wongiem, prezydentem Teo Chin Sengiem. Zapowiedział pogłębienie projektów kluczowych, takich jak Park Przemysłowy Suzhou i Ekologiczne Miasto Tianjin, a także rozszerzenie współpracy w dziedzinach gospodarki cyfrowej, zielonej, sztucznej inteligencji, nowych źródeł energii i biotechnologii. Wong miał wyrazić pełne zaufanie do chińskiej gospodarki i chęć dalszego inwestowania w Chinach. W ramach wizyty podpisano szereg umów dotyczących współpracy w dziedzinie gospodarki cyfrowej, rozwoju zielonego, transportu, bezpieczeństwa żywności i zarządzania kryzysowego. Li wziął również udział w forum gospodarczym Chiny-Singapur.

27 października: Li Qiang uczestniczył w Szczycie ASEAN+3 (Chiny, Japonia, Korea Południowa) w Kuala Lumpur. Pogratiłował Timorowi Wschodniemu formalnego przystąpienia do ASEAN i wezwał do pogłębienia integracji regionalnej, utrzymania wolnego handlu oraz wzmocnienia współpracy w dziedzinie łańcuchów dostaw, finansów i innowacji. Przy okazji wydarzenia Li spotkał się z premierem Australii Anthony’em Albanesem czy przewodniczącym Rady Europejskiej António Costą.

28 października: Wang Yi odbył rozmowę telefoniczną z nowym ministrem spraw zagranicznych Japonii Toshimitsu Motegim. Obie strony zapowiedziały utrzymanie stabilnego rozwoju relacji i wzmacnianie strategicznego dialogu. Wang podkreślił znaczenie właściwego traktowania kwestii historycznych i

Tajwanu, a Motegi zapewnił, że Japonia nie dąży do „decouplingu” od Chin i chce budować konstruktywne stosunki w duchu wzajemnych korzyści.

30 października: Xi Jinping spotkał się z prezydentem USA Donaldem Trumpem w przeddzień forum APEC. Xi podkreślił, że mimo różnic systemowych oba państwa powinny utrzymać stabilność relacji, rozwijać współpracę gospodarczą i wzmacniać dialog. Przywódcy zgodzili się na utrzymanie regularnych kontaktów; Trump zaprosił Xi do USA na początku przyszłego roku.

KOMENTARZ

30 października odbyło się pierwsze od sześciu lat spotkanie przywódców Chin i USA, Xi Jinpinga i Donalda Trumpa. Miało ono miejsce w przeddzień szczytu Wspólnoty Gospodarczej Azji i Pacyfiku (APEC) w Busan, choć Trump w wydarzeniu nie wziął udziału, przylatując do Korei Południowej wyłącznie na rozmowy z chińskim przewodniczącym.

Spotkanie odbyło się po miesiącach narastającej konfrontacji gospodarczej, która rozpoczęła się w trumpskim „Dniu Wyzwolenia” w styczniu 2025 roku. W trakcie tego roku spór doprowadził m.in. do wprowadzenia nowych amerykańskich kontroli eksportowych obejmujących tysiące chińskich podmiotów, chińskich ograniczeń eksportu metali ziem rzadkich czy wzajemnych ceł i opłat portowych. W tym kontekście obojgu liderom zależało przede wszystkim na pokazaniu siły i zdolności kontrolowania sytuacji międzynarodowej – Xi w obliczu wewnętrznych problemów gospodarczych, a Trump w perspektywie spadającego poparcia publicznego i zbliżających się „wyborów połówkowych” (*midterm elections*) w 2026 roku.

W oficjalnym komunikacie Biały Dom określił wynik spotkań jako „ogromne zwycięstwo”, „historyczne porozumienie”, a w wypowiedzi dla mediów Trump ocenił je w skali 1-10 na 12. Chiński MSZ zachował znacznie bardziej stonowany ton, opisując je jako wspólny dialog, konsensus i stabilizacja relacji. Pomimo narracyjnych rozbieżności obie strony potwierdziły kilka konkretnych ustaleń: odstąpienia przez Waszyngton od wrześniowego rozszerzenia listy podmiotów objętych restrykcjami, obniżenia ceł na chińskie towary, wzajemnego zawieszenia postępowań w sektorze morskim i planowanych podwyżek opłat

portowych, a także wznowienia współpracy w zakresie zwalczania nielegalnego handlu fentanylem oraz zakupów amerykańskich produktów rolnych przez Chiny.

Oprócz tonu deklaracje różniły się w kwestii kluczowych postanowień kontroli eksportu surowców krytycznych z ChRL. Pekin zadeklarował roczne zawieszenie nowych przepisów z początku października 2025 roku wprowadzających ścisłe ograniczenia. Według USA jednak Chiny miały także wycofać część obowiązujących od 2023 roku kontroli eksportowych surowców krytycznych dla amerykańskich firm i ich poddostawców. Ta rozbieżność stworzyła ryzyko późniejszych sporów przy egzekwowaniu oczekiwań, a co za tym idzie, powrotu do punktu wyjścia sprzed październikowego spotkania. Podobne niedopowiedzenia występowały także po tegorocznych negocjacjach w Genewie, Londynie i Madrycie – i nie przyniosły większych zmian w relacjach dwustronnych. Na początku listopada 2025 roku Chiny ogłosiły wprowadzenie wyłącznie deklarowanego przez siebie zawieszenia kontroli eksportu metali ziem rzadkich, co może owocować w dalszy konflikt.

Październikowe rozmowy należy postrzegać raczej w kategoriach taktycznego rozejmu aniżeli strategicznego przełomu. Choć strony mniej (Chiny) lub bardziej (USA) przedstawiały spotkanie jako sukces, jego wyniki przypominają leczenie symptomów niż źródła problemu – strukturalnych różnic i głębokiej nieufności pomiędzy stronami. Spotkanie w Busan pozwoliło jednak państwom zdobyć więcej czasu, aby poradzić sobie z wewnętrznymi kwestiami; Pekin – aby osłonić gospodarkę przed ewentualnymi szokami zewnętrznymi, ustabilizować sektor nieruchomości czy długi władz lokalnych oraz przyspieszyć budowę samowystarczalności technologicznej; Waszyngton – aby zdywersyfikować łańcuchy dostaw i zwiększyć krajową produkcję półprzewodników, baterii i surowców krytycznych. W tym sensie każda ze stron wierzy, że czas gra na ich korzyść, ponieważ dzięki niemu mogą lepiej przygotować się do wyzwań stawianych przez konkurenta. Tym samym oba państwa mogą interpretować rozejm jako potwierdzenie skuteczności własnej strategii.

III. DYPLOMACJA PARTYJNA

11 października: Wicedyrektor Wydziału Łączności Międzynarodowej Jin Xin uczestniczył w otwarciu 10. Forum Think Tanków Chin, Azji Południowej i

Południowo-Wschodniej w Kunming. W wydarzeniu wzięło udział ponad 200 liderów politycznych, ekspertów i analityków z 17 krajów. W swoim przemówieniu Jin mówił o „wspólnej modernizacji” czy roli think-tanków w promowaniu inicjatyw Chin dla Globalnego Południa. Wskazał na dziesiątą rocznicę koncepcji „społeczności z wspólną przyszłością dla Azji” oraz na to, że organizacje powinny dążyć do ustanowienia Azji modelowym przykładem wdrożenia czterech chińskich inicjatyw globalnych.

14 października: Wicedyrektor Wydziału Łączności Międzynarodowej KC KPCh Lu Kang spotkał się z permanentnym sekretarzem stanu ministerstwa spraw zagranicznych Finlandii Jukką Salovaarą. Lu wyraził chęć utrzymywania przyjaznych kontaktów z fińskimi partiami politycznymi i wzmocnienia wymiany personalnej. Przedstawił także najnowszą chińską Globalną Inicjatywę Zarządzania jako propozycję bardziej sprawiedliwego i „rozsądnego” systemu ładu światowego i wyraził nadzieję na „aktywne wsparcie” ze strony Finlandii.

15 października: Lu Kang spotkał się z permanentnym sekretarzem stanu brytyjskiego Biura Spraw Zagranicznych i Rozwoju Oliverem Robbinsem. W trakcie rozmowy poruszono tematykę współpracy i dialogu partyjnego. Robbins deklarował „zaangażowanie” w rozwój „długotrwałych, spójnych i strategicznie ważnych” relacji bilateralnych, a także chęć „wzniesienia” ich na „nowy poziom”.

Warto dodać, że Chiny w ostatnim czasie starają się politycznie zbliżyć do Wielkiej Brytanii; kolejne tego typu spotkanie miało miejsce 29 października, kiedy Ma Hui spotkał się z Jackiem Perrym, przewodniczącym 48 Group – inicjatywy założonej w 1953 roku po tzw. *icebreaking mission*, grupy 48 brytyjskich biznesmenów, którzy po raz pierwszy pojechali do ChRL, aby nawiązać kontakty handlowe. Ta grupa nadal promuje dialog i współpracę między Chinami a Zachodem – a chińskie media państwowe opisują, że jej misja walki z „uprzedzeniem” i „deficytem kulturowym” jest nie łatwiejsza niż w 1953 roku.

16 października: Wicedyrektor Wydziału Łączności Międzynarodowej KC KPCh Li Mingxiang przyjął delegację kadr kobiet z państw południowej Afryki. Spotkanie nastąpiło na marginesie Globalnego Szczytu Kobiet, które odbywało się wówczas w Chinach (szczegóły szczytu zostały opisane w sekcji dyplomacji rządowej). Delegacja miała wyrazić uznanie dla przemówienia Xi, które w ich opinii było „dogłębne” i „przełomowe”, a także „wyzaczyło kierunek rozwoju globalnej sprawy kobiet”.

16 października: Dyrektor Wydziału Łączności Międzynarodowej KC KPCh Liu Haixing spotkał się z rosyjskim ambasadorem do Chin Igorem Morgulovem. W trakcie rozmowy podkreślono znaczenie relacji bilateralnych i wymiany partyjnej.

Warto dodać, że było to pierwsze spotkanie Liu w roli nowego dyrektora WŁM KC KPCh, które opublikowano na stronie komórki. Obecnie brak jest informacji na temat losów poprzedniego dyrektora Liu Jianchao, który został zatrzymany w sierpniu 2025 roku.

21 października: Ma Hui spotkał się z nowym ambasadorem Cypru w Pekinie Koulą Sophianou. Warto podkreślić znaczenie tego spotkania w kontekście poprzednich podobnych wydarzeń, np. czerwcowej wizyty na Cyprze ówczesnego dyrektora Wydziału Łączności Międzynarodowej KC KPCh Liu Jianchao. Kwestia zacieśniania więzi bilateralnych w obliczu nadchodzącej cypryjskiej prezydencji w Radzie UE została poruszona szczegółowo na łamach bloga OSA.

28 października: Liu Haixing spotkał się z francuskim ambasadorem do Chin Jean-Michel Bauhausem. Liu wskazał na rozwój stosunków bilateralnych w ostatnich latach i wagę relacji partyjnych w dyplomacji, podkreślając, że Chiny od lat utrzymują w ten sposób współpracę z najważniejszymi francuskimi partiami politycznymi. Dwa dni później, 30 października, Liu uczestniczył w chińsko-francuskim Dialogu Partii Politycznych z ponad 40 uczestnikami z obu państw.

28 października: Liu Haixing spotkał się z pierwszym zastępcą szefa Administracji Prezydencji Białorusi Władimirem Pertsovem. Liu nawiązał do publikacji nowego planu pięcioletniego i wskazał, że przyniesie on nowe i ważne możliwości rozwoju dla współpracy chińsko-białoruskiej. Podkreślił także chęć Pekinu do zbliżenia strategii rozwoju obu państw i wspólnej pracy na rzecz modernizacji, a także wagę relacji bilateralnych. Delegacja białoruska podziękowała za bogaty plan wizyty, zwłaszcza odwiedziny Muzeum Historii KPCh, które miało wywrzeć na nich ogromne wrażenie.

KOMENTARZ

14 października 2025 roku wicedyrektor Wydziału Łączności Międzynarodowej KC KPCh Lu Kang spotkał się w Pekinie z permanentnym sekretarzem stanu ministerstwa spraw zagranicznych Finlandii Jukką Salovaarą. Stanowisko Salovaary jest najwyższym stanowiskiem urzędnika służby cywilnej w MSZ odpowiadającym za organizację i budżet ministerstwa, a także za jego personel czy najważniejsze projekty. Spotkanie odbyło się w przeddzień bankietu organizowanego przez fińską ambasadę w Pekinie z okazji 75-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy państwami i stanowiło kontynuację symbolicznego roku stosunków dwustronnych po marcowym

spotkaniu Lu z Petrim Hakkarainenem, dyrektorem departamentu spraw zagranicznych biura prezydenta.

Lu Kang wyraził gotowość Chin do pogłębienia współpracy w zakresie m.in. zielonego rozwoju czy wymiany międzypartyjnej i programów młodzieżowych. Zaprosił Helsinki do przyłączenia się do chińskich globalnych inicjatyw w zakresie zarządzania i bezpieczeństwa. Według komunikatu strony chińskiej Salovaara potwierdził długotrwałe „pragmatyczne” zaangażowanie Finlandii w stosunki bilateralne i wyraził gotowość do utrzymania otwartych kanałów komunikacji zarówno w ramach stosunków dwustronnych, jak i między UE a ChRL.

Wizyta reprezentanta fińskiego MSZ odbyła się niespełna rok po oficjalnej wizycie prezydenta Alexandra Stubba w Chinach. Przyjęty wówczas nowy bilateralny *Plan Działań 2025–2029*, choć mniej ambitny niż poprzedni, potwierdził kontynuację współpracy w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, zdrowia i edukacji. Brak odniesień do Arktyki w nowym planie stanowi wymowny sygnał przesunięcia priorytetów z gospodarczych na bezpieczeństwa.

Z chińskiej perspektywy Finlandia pozostaje potencjalnym partnerem w kontekście rozwoju „Polarnego Jedwabnego Szlaku”. Promowane w mediach chińskich dotarcie pierwszego kontenerowca Szlakiem Północnym do europejskich portów (Felixstowe, Gdańsk, Rotterdam, Hamburg) potwierdza, że Pekin nie rezygnuje z ambicji w Arktyce. W tym obszarze doświadczenie Helsinek w logistyce i technologiach morskich jest dla Chin cenne – przykładowo, Finlandia jest światowym liderem w projektowaniu i budowie lodołamaczy – 80% lodołamaczy na całym świecie zostało zaprojektowanych przez fińskie firmy, a ponad 60% z nich – zbudowanych w fińskich stocznich. Finlandia jednak ogranicza swoje uczestnictwo w projektach prowadzonych przez ChRL (i Rosji) na rzecz zbliżenia do Waszyngtonu. Po dołączeniu w 2023 roku do NATO, Finlandia pogłębia współpracę z USA chociażby w formacie „ICE” (wraz z Kanadą) nastawionym na wymianę technologicznego know-how w kwestii lodołamaczy.

Mimo politycznego ochłodzenia Chiny wciąż postrzegają Finlandię jako istotnego partnera w Europie. Dwustronne relacje od dekad opierały się na pragmatyzmie i unikaniu ideologicznych sporów; Finlandia była jednym z pierwszych państw zachodnich, które uznały ChRL (w 1950 roku). Współpraca gospodarcza do dziś stanowi fundament relacji: w Chinach działa około 250 fińskich firm, a chińskie podmioty – w tym Huawei i Tencent – utrzymują obecność w sektorze technologicznym Finlandii poprzez wcześniejsze znaczące inwestycje. Dodatkowo

struktura wymiany handlowej pomiędzy oba państwami pozostaje komplementarna: Finlandia eksportuje maszyny i urządzenia mechaniczne, pulpę drzewną oraz technologie dla ochrony środowiska, importując z Chin elektronikę i dobra konsumpcyjne.

Spotkanie Lu Kanga z przedstawicielem fińskiego MSZ stanowiło próbę podtrzymania dotychczasowej logiki pragmatyzmu definiującej relacje bilateralne w coraz bardziej zdominowanym przez kwestie bezpieczeństwa otoczeniu międzynarodowym. Chiny demonstrują cierpliwość i konsekwencję: gospodarka i dyplomacja partyjna pozostają kluczowymi narzędziami utrzymania wpływów, nawet w niesprzyjającym kontekście strategicznym. Kontakt z Finlandią ma dla Pekinu znaczenie polityczne i strategiczne – służy przeciwdziałaniu izolacji Chin w regionie nordyckim, zachowaniu dostępu do zaawansowanych technologii oraz utrwalaniu wizerunku odpowiedzialnego i przewidywalnego partnera.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

